

Indhold

Forord.....11

Kapitel 1 INFORMATIONSS- OG YTRINGSFRIHED

1.1 Indledning 13

1.2 Grundrettigheder

1.2.1 Konventioner og grundlov..... 14

1.2.2 Menneskeretighedsdomstolen.. 15

1.2.3 Formel, materiel, reel 16

1.3 Formål

1.3.1 Demokrati..... 17

1.3.2 Indsigt 18

1.3.3 Personlig integritet 19

1.4 Muligheder og grænser

1.4.1 Kommunikation og journalistik 20

1.4.2 Retsregler og etik.....22

1.4.3 Private medieplatforme.....25

1.5 Tre principielle sager

1.5.1 Grønjakkerne.....26

1.5.2 Kendisjagten.....27

1.5.3 Politiets blinde øje 28

1.6 Pejlemærker

1.6.1 Samfundsliv.....30

1.6.2 Offentlige roller 31

1.6.3 Privatliv 32

1.6.4 Kendsgerning eller mening....33

Kapitel 2 MEDIER

2.1 Indledning

- 2.1.1 Medier 36
- 2.1.2 Etablering 37
- 2.1.3 Forskelle.....38

2.2 Medieansvarsloven

- 2.2.1 Overblik 38
- 2.2.2 Hvilke medier er omfattet 39
- 2.2.3 Ansvarshavende redaktør..... 40

2.3 Presseetik og genmæle

- 2.3.1 Overblik 41
- 2.3.2 Korrekte oplysninger.....42
- 2.3.3 Høring, rettelse og genmæle...46

2.4 Radio- og fjernsynsloven

- 2.4.1 Overblik 52
- 2.4.2 Hvilke medier er omfattet?.....53

2.5 Public service

- 2.5.1 Overblik 53
- 2.5.2 Hvilke medier? 54
- 2.5.3 Bredde og pluralisme 54
- 2.5.4 Redaktionel frihed.....54
- 2.5.5 Saglighed og upartiskhed 55
- 2.5.6 Kontrakter og vilkår 55

2.6 Persondataregler

- 2.6.1 Overblik 56
- 2.6.2 Hvor gælder reglerne? 57
- 2.6.3 Muligheder og grænser.....57
- 2.6.4 Journalistiske, kunstneriske og litterære formål.....59
- 2.6.5 Mediers informationsdatabaser 60
- 2.6.6 Mediers øvrige aktiviteter 62

Kapitel 3 ADGANG OG OPTAGELSER

3.1 Indledning 63

3.2 Arealer og bygninger

- 3.2.1 Frit eller ikke frit tilgængeligt .64
- 3.2.2 Fremmed område.....68
- 3.2.3 Fotografering 68
- 3.2.4 Paparazzimetoder..... 71
- 3.2.5 Særlige områder 72
- 3.2.6 TV-overvågning.....73

3.3 Møder

- 3.3.1 Folketinget og regeringen.....74
- 3.3.2 Kommuner og regioner 75
- 3.3.3 Andre møder.....76
- 3.3.4 Lyd- og billedoptagelser 76

3.4 Kommunikations- og informationssystemer

- 3.4.1 Lukkede meddelelser 78
- 3.4.2 It-systemer 79
- 3.4.3 Sociale medier.....82

3.5 Skjult mikrofon og kamera

- 3.5.1 Straffeloven 83
- 3.5.2 Pressetik.....85

3.6 Nye research værktøjer

- 3.6.1 Tracking af personer 88
- 3.6.2 Droner 89

3.7 Selvstændige lovbrud.....89

Kapitel 4 AKTINDSIGT

4.1 Indledning

- 4.1.1 Autentisk information 92
- 4.1.2 For enhver 93
- 4.1.3 Formål 94

4.2 Hvor gælder aktindsigt?

- 4.2.1 Den offentlige forvaltning 94
- 4.2.2 Halvoffentlige organer 95
- 4.2.3 Forvaltningens opgaver 96

4.3 Informationsgrundlag

- 4.3.1 Dokumenter, sager og temaer ..97
- 4.3.2 Notatpligt.....99
- 4.3.3 Journalisering og aktliste.....99
- 4.3.4 Datasammenstilling 100
- 4.3.5 Aktiv offentliggørelse 101
- 4.3.6 Arkiver.....102

4.4 Undtagelser for sager

- 4.4.1 Lovgivning 102
- 4.4.2 Straffesager 103
- 4.4.3 Personalesager 103
- 4.4.4 Andre særregler 104

4.5 Undtagelser for dokumenter

- 4.5.1 Indledning 105
- 4.5.2 Egentlige interne dokumenter 105
- 4.5.3 Ministerbetjening.....106
- 4.5.4 Udveksling mellem ministre og folketingsmedlemmer 106
- 4.5.5 Andre undtagelser.....107
- 4.5.6 Oplysninger om sagens grundlag 107
- 4.5.7 Oplysninger om sagens løsning.....109

4.6 Undtagelser for oplysninger

- 4.6.1 Indledning 110
- 4.6.2 Enkeltpersoners private forhold..... 110
- 4.6.3 Økonomiske interesser..... 111
- 4.6.4 Statens sikkerhed 112
- 4.6.5 Udenrigspolitiske hensyn.....112
- 4.6.6 Andre undtagelser.....113

4.7 Miljøoplysninger

- 4.7.1 Miljøoplysningsloven..... 114
- 4.7.2 Undtagelser 115
- 4.7.3 Oplysninger om emissioner 116

4.8 Anmodning om aktindsigt

- 4.8.1 Forberedelse.....117
- 4.8.2 Form og indhold..... 118
- 4.8.3 Fremhæv vigtig information ... 119

4.9 Afgørelse og kontrol

- 4.9.1 Krav til hurtighed 120
- 4.9.2 Aktindsigtens form 121
- 4.9.3 Betaling..... 122
- 4.9.4 Afslag og begrundelse 122
- 4.9.5 Klage 123

4.10 Aktindsigt ved EU

- 4.10.1 Hvor gælder reglerne? 125
- 4.10.2 Undtagelser 126
- 4.10.3 Anmodning, behandling, klage. 127

4.11 Egen acces

- 4.11.1 Flere regelsæt 127
- 4.11.2 Hvilke oplysninger? 129
- 4.11.3 Anmodning og afgørelse 129
- 4.11.4 Klage.....130

Kapitel 5 KILDER

5.1 Indledning	131
5.2 Interview	132
5.2.1 Aftale	132
5.2.2 Tilbagetrækning	134
5.3 Tavshedspligt	
5.3.1 Overblik	135
5.3.2 Almindelige regler	138
5.3.3 Andre regler	139
5.3.4 Ved offentlig kritik	140
5.3.5 Tavshedsplæg og aftaler	142
5.4 Ytringsfrihed	
5.4.1 Overblik	142
5.4.2 Offentligt ansatte	143
5.4.3 Privat ansatte	149
5.4.4 Patienter og klienter	151
5.5 Lækager	
5.5.1 Brud på myndigheders tavshedspligt	151
5.5.2 Andre lækager	153
5.6 Offentlig forvaltning	
5.6.1 Lighed og saglighed	153
5.6.2 Kommunikation til medier	154
5.6.3 Aktiv formidling og debat	156
5.6.4 Spindoktorer	157
5.7 Kildebeskyttelse	
5.7.1 Formål	158
5.7.2 Fritagelse for vidnepligt	159
5.7.3 Aftale om kildebeskyttelse	164

Kapitel 6 OPHAVSRET

6.1 Indledning	166
6.2 Hvad er beskyttet af ophavsretsloven	
6.2.1 Hvilke værker er beskyttet?	167
6.2.2 Hvad skal der til før der opnås beskyttelse?	167
6.2.3 Hvem er ophavsmanden	168
6.2.4 Hvad beskyttes ikke?	168
6.2.5 Inspiration er lovlig men be- arbejdelse kræver samtykke	171
6.2.6 Samleværker og fællesværker	171
6.3 Hvad består eneretten i og hvor lang tid varer den?	
6.3.1 Eneretten og beskyttelse mod plagiering	172
6.3.2 De kommercielle rettigheder	173
6.3.3 De ideelle rettigheder	173
6.3.4 Varighed	174
6.4 Overdragelse af rettigheder	
6.4.1 Overdragelse af ophavsret eller brugsret	174
6.4.2 Licenser, Open Data, Creative Common	177
6.4.3 Køb af eksemplarer	177
6.4.4 Indgår man aftale med den rigtige?	178
6.5 Ubeskyttede værker og ytringsfriheden	178
6.6 Pressemeddelelser og interviews	180
6.7 Citater	181

6.8	Privat og personlig brug	183
6.9	Ophavsretten på nettet og sociale medier	183
6.10	Særligt om fotos og fotomotiver	
6.10.1	To typer af fotos	186
6.10.2	Fotorettigheder og rettigheder i fotografiet	186
6.10.3	Hvad må der tages fotos af?	187
6.11	Sanktioner ved krænkelser	188
6.12	Udenlandske værker og krænkelser på nettet	189

Kapitel 7 PUBLICERING

7.1	Indledning	191
7.2	Privatliv og offentlige roller	
7.2.1	Privatliv	192
7.2.2	Direkte betydning for offentlig rolle	196
7.2.3	Relevans for offentlig rolle	200
7.2.4	Illustration af samfundsmæssige forhold	203
7.2.5	Uden samfundsmæssig betydning	203
7.2.6	Synlighed og promovning	204
7.2.7	Presseetik	206
7.3	Personbilleder	
7.3.1	Offentlige roller	208
7.3.2	Privatliv	209
7.3.3	Personer på frit tilgængelige steder	211
7.3.4	Åbenbart krænkende situationer	212
7.3.5	Krigens ofre	214
7.3.6	Arkivfoto	215
7.3.7	Skærpente omstændigheder	216
7.4	Samtykke	
7.4.1	Frivilligt, konkret og informeret	217
7.4.2	Hvem kan samtykke?	218
7.4.3	Samtykke på institutioner	221
7.4.4	Tilbagebetaling af samtykke	223
7.5	Injurier	
7.5.1	Overblik	224
7.5.2	Kendsgerning eller mening?	225
7.5.3	Beskyldninger mod organisationer og myndigheder	229
7.5.4	Beskyldninger mod personer	232
7.5.5	Fremsættelse, udbredelse eller formidling	234
7.5.6	Satire	237
7.6	Hadefulde ytringer	238

Kapitel 8 KOMMERCIEL KOMMUNIKATION

8.1 Indledning	243
8.2 Markedsføringsloven	
8.2.1 Hvem er omfattet?	244
8.2.2 Hvilken aktivitet er omfattet?	245
8.2.3 Beskyttelse af forbrugere	245
8.2.4 Forholdet til konkurrenter	246
8.3 Hvordan må man kontakte potentielle kunder?	247
8.4 Advertorials og skjult reklame	248
8.5 Brug af kendetegn og personer i markedsføring	
8.5.1 Brug af kendetegn	249
8.5.2 Brug af personer	250
8.6 Særlige krav ved markedsføring af visse produkter	251
8.7 Reklamer, sponsorering og produktplacering i tv og radio	252
8.7.1 Reklamer	252
8.7.2 Sponsorering	254
8.7.3 Produktplacering	255
8.8 Andre regler	
8.8.1 Forretningshemmeligheder	256
8.8.2 Krav til kommercielle websider	256
8.8.3 Tavshedspligt for visse erhverv	256
8.9 Krisekommunikation	
8.9.1 Negativ omtale i medier	257
8.9.2 Shitstorm og anmeldelser	258

Kapitel 9 KRIMINAL- OG RETSSAGER

9.1 Indledning	
9.1.1 Straffesager og civile sager	259
9.1.2 Offentlighed – for og imod	260
9.2 Politiet	
9.2.1 Opgaver	261
9.2.2 Tavshedspligt	262
9.2.3 Politispærringer	264
9.3 Retsmøder	
9.3.1 Retslister	264
9.3.2 Åbne eller lukkede retsmøder	265
9.3.3 Referatforbud	268
9.3.4 Navneforbud	269
9.3.5 Optagelse og transmission	272
9.3.6 Udtale- og kæreret	274
9.4 Aktindsigt	
9.4.1 Indledning	275
9.4.2 Domme og kendelser	275
9.4.3 Anklageskrifter og retsmødebegæring	278
9.4.4 Andre dokumenter og oplysninger	278
9.4.5 Retsbøger	279
9.4.6 Ansøgning, behandling og klage	280
9.4.7 Opbevaring og publicering	282
9.5 Retsreportage	
9.5.1 Overblik	282
9.5.2 Undgå forhåndsdomme	283
9.5.3 Anonymisering	285
9.5.4 Respekt for privatliv	288
9.5.5 Referatfrihed	289
9.5.6 Objektiv og ligelig	290
9.5.7 Debat om domme	291
9.5.8 Interview med fanger	291
9.5.9 Gamle straffesager	292

Kapitel 10 KONTROL OG ANSVAR

10.1 Indledning	294	10.6 Ansvarsplacering efter almindelige regler	
10.2 Pressenævnet		10.6.1 Hvilke medier er omfattet? ...	316
10.2.1 Opgaver	295	10.6.2 Hvem er omfattet?	316
10.2.2 Organisation	295	10.6.3 Arbejdsgiveren	317
10.2.3 Klageadgang	296	10.6.4 Formidlere på nettet	318
10.2.4 Sagsbehandling	298	10.6.5 Åbne debatfora og sociale medier	319
10.2.5 Afgørelser og offentliggørelse	298	10.7 Ansvarsplacering efter medieansvarsloven	
10.3 Radio-og tv-nævnet		10.7.1 Indledning	320
10.3.1 Opgaver	300	10.7.2 Forfatteren og fotografen	322
10.3.2 Organisation	301	10.7.3 Personer, der udtaler sig	324
10.3.3 Klageadgang	301	10.7.4 Redaktørens objektive ansvar	327
10.3.4 Sagsbehandling	302	10.7.5 Redaktørens medansvar	328
10.3.5 Afgørelser og sanktioner	303	10.7.6 Medievirksomheden	329
10.4 Tilsyn og ombudsmænd		10.7.7 Forbud mod omtale	330
10.4.1 Datatilsynet	303	Stikord	332
10.4.2 Tilsyn med kommuner og regioner	304	Litteratur	340
10.4.3 Folketingets Ombudsmand ..	305	Forkortelser	344
10.4.4 Forbrugerombudsmanden ..	306		
10.5 Domstole			
10.5.1 Sagsanlæg	306		
10.5.2 Midlertidig forbud	308		
10.5.3 Beslaglæggelse og konfiskation	310		
10.5.4 Straf	311		
10.5.5 Erstatning og godtgørelse	314		